

CUMTTC Holds Discussion on 2012 EC Annual Plan

Page 6

SEP
2018/19

ETHIOPIAN

CIVIL SERVICE UNIVERSITY

BUILDING CAPACITIES IN THE PUBLIC SECTOR

የኢትዮጵያ

ሲቪል ሰርቪስ ዩኒቨርሲቲ

ECSU & MUD C

SIGN MOU

Page 1

የኢትዮጵያ ሲቪል ሰርቪስ ዩኒቨርሲቲ (ECSU) እና ከንስትራክሽን ማዕከል (MUD C) የተዘጋጀ የመግባቢያ ፈርማ ሥነ-ሥርዓት

23 ቀን 2012 ዓ.ም

ተከላካይ

Page 8

ራዕዮችን

የሀገራችንን ልማትና ትራንስፎርሜሽን እውን ለማድረግ ቀልጣፋ፣ ውጤታማ፣ ግልጽና ተጠያቂነት ያለው ፕብሊክ ሰርቪስ ከመገንባት አኳያ በ 2017 በአፍሪካ የልህቀት ማዕከል መሆን

Our Vision

To become a leading center of excellence in public service capacity building in Africa by 2025 through building efficient, effective, Transparent and accountable public service which can contribute to the realization of the development and transformation drive of the country

ተከሰኩችን

ፕብሊክ ሰርቪሱ የአገልጋይነት መንፈስ የተላበሰ እና በግልጽነትና በተጠያቂነት የሚሰራ እንዲሆን አቅሙን በስፔሻላይዝድ ትምህርት፣በስልጠና፣ በማማከር፣በምርምር እና ማህበረሰብ አገልግሎቶች በቀጣይነት መገንባት

Our Mission

Enhancing the service orientation, transparency and accountability of the public service by building its capacity through Specialized Education, Training, Consultancy, Research and Community Services.

እሴቶቻችን

ተገልጋይ ተኮር
ቁርጠኝነት
ሁሌም መማር
ብዝሀነት መቀበል
ትኩረት ልዩ ድጋፍ ለሚሹ
አሳታፊነት
ተባብሮ መስራት

Our Values

Customer Focus
Commitment
Continuous Learning
Welcoming Diversity
Attention to the Disadvantaged
Participation
Collaboration

Ethiopian

Civil Service

University

Content

**ECSU AND MUDC
SIGN MOU**

1

**CUMTTC HOLDS
DISCUSSION ON
2012 EC ANNUAL PLAN**

6

**ECSU REGISTRAR
AND ALUMNI DIRECTORATE
GIVES ORIENTATION**

3

**CUDE TO LAUNCH NEW
UNDERGRADUATE PROGRAMS**

7

**SFL HOLDS CURRICULUM
VALIDATION WORKSHOP**

4

ፖሊሲ

9

**TCD GIVES TRAINING
FOR THE CONSULTANTS
AND DIRECTORS**

5

Editor In-Chief

Wondimu Moges

Editors

Wondimu Moges

Tariku Ayano

Anteneh Demisse

Photos

Ibsa Bekele
Dereje Tesfaye

ግራፊክስ Design

Dereje Tesfaye

PRINTED BY

International & Public
Relations Directorate

ECSU

International & Public Relations Directorate

Tel. 0116462887

0116463015

E-mail: IPRD@ecsuh.edu.et/
pr.ecsu@gmail.com

P.O. box 5648

website: www.ecsu.edu.et

FM RADIO 100.5 MHz

ETHIOPIAN CIVIL SERVICE UNIVERSITY AND MINISTRY OF URBAN DEVELOPMENT AND CONSTRUCTION SIGN MOU

Ethiopian Civil Service University and Ministry of Urban Development and Construction signed a Memorandum of Understanding (MOU) aims at creating an Urban Development and Construction Center of Excellence in Ethiopian Civil service University on October 04, 2019 at the University's Senate Hall. The agreement will create opportunity to capacitate the urban sector professionals in Education, Training and Consultancy and conduct research that resolve urban related problems.

Ato Mesfin Assefa

State Minister of Ministry of Urban Development and Engineering

Dr. Lema Gudissa

Academic Vice President of Ethiopian Civil Service University

In the signing ceremony, Ato Mesfin Assefa, State Minister of Ministry of Urban Development and Engineering said the signing of the MOU would advance the already existing cooperation between ECSU and MoUDC. Ato Mesfin further said the Center of Excellence is believed to be a technical hand of the Ministry in its effort to realize the development of complimentary, prosperous and internationally competitive urban centres, which are centres of development, models of democracy, generate development and deliver efficient services to their inhabitants and ensure their liveability through plan led development. Ato Mesfin also said given the vast experience of the University in Urban sector in long and short term trainings, consultancy and researches, it would be an opportunity for us to work with the University.

college has put its footprint in urban development of the country. Dr. Daniel also said, " with Eight Post Graduate and Four Under Graduate programs and committed professors, we will realize the center of excellence in the urban sector".

Dr. Lema Gudissa, Academic Vice President of Ethiopian Civil service University, welcomed the attendees of the signing of MOU to the event which he described as "historic ". Dr Lema said that City`s role in a country`s economic, social and political development is immense and we are committed to develop the capacity of the urban sector so as to contribute the country`s urban development vision. Dr. Lema thanked the ministry for recognizing the university`s efforts and selected it as center of excellence in Urban development and Construction sector. Dr. Lema finally said, "we take this as an opportunity and aligned it to our vision of becoming a center of excellence in East Africa in public sector capacity building."

Dr. Daniel Lirebo, Dean of College of Urban development and Engineering (CUDE), expressed the college`s commitment to uphold the stipulated ideas in the MOU as the University is experienced in urban development sector. Dr. Daniel said since its establishment some 60 years a go by French and Ethiopian Government by the name Ecol, the

Ato Birhanu Teshome, Head of Urban Good Governance and Capacity Building Bureau in the Ministry said that they want the center of excellence to be knowledge storage for urban development. According to Ato Birhanu, the ministry earmarked 40 Million birr every year for capacity building in the 10 pillars of the University.

ECSU

REGISTRAR AND ALUMNI DIRECTORATE GIVES ORIENTATION

Ethiopian Civil Service University Registrar and Alumni Directorate organized orientation program to new students who joined the university in 2019/20 academic year on October 15, 2019 at Abay Hall.

Dr. Abdu Mohammed

Director for ECSU Registrar and Alumni Directorate

On the program the university's different Directorates including Library and Documentation Directorate, Guidance and Counseling Directorate have briefed the rules and regulations of their respective directorates and requested the students to respect the general rules of the university.

On the program Dr. Abdu Mohammed, Director for ECSU Registrar and Alumni Directorate, welcomed the students and briefed the academic rules and regulations of the university and what is expected from the students in their stay at the university. He also advised the students to strictly follow the university's academic calendar and manage their time properly and work hard to score good results in their courses.

Ato Ababu Defere, Director for Students' Service Directorate, on his part welcomed the students and expressed that the university has done a lot to meet students' needs and works for satisfaction of the students in order to create a conducive atmosphere for the teaching learning process. The university has created conducive environment for you and use the university facilities properly and create good relation among yourself and the university community he added. He also requested the students to follow strictly the university's rules and regulations and ask at any time their right through their representatives.

SFL

HOLDS CURRICULUM VALIDATION WORKSHOP

Ethiopian Civil Service University School of Law and Federalism (SLF) held a curriculum validation workshop on two new masters programs; Master of Laws (LLM) Degree in Criminal Law and Justice and Master of Laws (LLM) Degree in Comparative Business Law on October 10, 2019 at Diplomacy Hall. The curriculums of these programs were presented for validation at the presence of academia, stakeholders and invited participants.

In his opening address on the validation workshop of the curriculum, Dr. Tesfaye Abate, Dean of College of Leadership and Governance said that SLF is striving best to capture the objective realities to assist the implementation of policies with the intention of bringing about sustainable development. In order to bring about sustainable development, education plays a key role. Business also plays its important role in the development of every citizen and country at large. By taking this into consideration, business needs to be regulated by law. In this regard, the courses in newly developed curriculum in Comparative Business Law will contribute to bring the intended results. In the other way, development cannot be realized in the absence of human right and when people feel their rights are violated. For this, the courses in curriculum of Criminal Law and Justice Program contribute significantly by expanding knowledge in the area, Dr. Tesfaye underscored. He also requested the participants to actively participate in the workshop and forward their invaluable comments and suggestion

for the development of the curriculums.

On the workshop the curriculum development committee presented the draft curriculum of each program for validation. According to Mussie Mezgebo, Head, School of Law & Federalism, Ethiopian Civil Service University, the University has the vision of becoming a leading center of excellence by 2025 in Africa. Within this vision, the School of Law and Federalism aims to be a center of excellence by 2025. As part of this vision and a renewed commitment to support the Ethiopian justice sectors, the School is working to make its educational service more relevant and problem-solving. Among others, the New Curriculum Development in Criminal Law and Justice, and Comparative Business Law are part of the larger vision of the ECSU and SLF to be a leading center of excellence by 2025, Mussie noted. From the explanation of the presenters it is learnt that each program will have a total of 120 ECTs and takes two years of duration for completion.

The external reviewers gave a wide-ranging comments and suggestions on thematic and technical matters for the improvement of both draft curriculums. Participants of the work shop on their part also forwarded their ideas and comments that can further develop the draft curriculums.

TCD GIVES TRAINING FOR THE CONSULTANTS AND DIRECTORS

Training Coordination Directorate gave 40 hours training for the consultants of the Centers from September 07-10, 2019 at Debrezeit Management Institute. All the consultants and directors of the centers and directorates under training and consultancy division participated.

W/ro Eden Bushira Director of TCD said that the training is aimed at filling the gap of the consultant, build the capacity of each trainer and introduce the new work environment. Besides it can create team spirit among the trainers and working together eagerly to meet the vision of the university.

The training has been designed to meet the requirements of trainers looking to improve their training skills to become a great workplace trainer. It covers all aspects of the art of training from learning theories as well as effective assessment methods, training material develop-

ment, competency based training and case file development to ensure all the consultants be successful in delivering the training.

As a center of training, we will totally shift our training methods in to competency based training. After completing the training course, our trainees will have the skills and knowledge required to complete specific workplace activities in their working environment and situation. Also update our trainers in different areas in the future to cope up with the new methods of delivering training W/ro Eden underscored.

CUMTTC HOLDS DISCUSSION ON 2012 EC ANNUAL PLAN

Ethiopian Civil Service University Center for Urban Management and Transformation Training and Consultancy Staff Held half day discussion on 2019/20 academic year annual plan on September 23, 2019 at Training Hall. All the staff members of the Center participated on the programs.

Ato Gebretensay Tesfay

Center for Urban Management and Transformation Training and Consultancy Director

On the discussion Ato Gebretensay Tesfay Center for Urban Management and Transformation Training and Consultancy Director presented their office annual work plan for 2019/20 academic year. Based on their presentation the staff conducted an extensive discussion on the plan and forwarded comments included in the final draft.

Ato Gebretensay Tesfay said that it is important to strengthen our efforts and work hard and stand together to achieve our goals. This plan is cascaded based on the university's plan and by evaluating the strengths and weaknesses of last year plan performance of the center. It is compulsory to implement the plan and work with great effort more than ever to fully implement the plan and realize Ethiopian Civil Service University's vision to become center of excellence in Africa by 2025. To make the plan effective the center will evaluate support and follow up each step and will give the feedback. Besides staff members report their progress in each step on time he underscored.

CUDE TO LAUNCH NEW UNDERGRADUATE PROGRAMS

Ethiopian Civil Service University College of Urban Development and Engineering (CUDE) to launch two new undergraduate programs: BSc in Transport Planning and Engineering and BSc in Real Property Valuation. The curriculums of these programs were presented for validation on August 28, 2019 at Hiddasse Hall, at the presence of academia, stakeholders and invited participants.

In his key note address, Dr. Daniel Lirebo, Dean of College of Urban Development and Engineering said that the launching of these programs has an important role to fill the gaps existing in the areas and contributes towards public servants capacity building for sustainable economic growth in order to achieve the vision and mission of ECSU as articulated in its legislation. According to him Transport and Traffic Engineering and Planning and Real Property Valuation are serious problems in urban centres of Ethiopia. An important driver of these new curriculums has been the attempt to focus more explicitly on the outcomes of building the capacity of public servants to make a better fit between the knowledge, skills and competence obtained by graduates and the industry. For these reasons, this validation workshop is believed to look closely at how curriculums can create effective link between teaching, learning, research and how to benefit concerned stakeholders, ministers and regional bureaus Dr. Daniel noted.

Dr. Daniel Lirebo,
Dean of College of Urban Development and Engineering

Dr. Daniel expressed his thanks to Department of Urban Transport and Infrastructure Provision and Management and Department of Housing and Real Estate Property Valuation and the organizers of the workshop. He also extended his thanks to external reviewers, stakeholders and participants on the workshop.

five years of duration while BSc in Real Property program has a total of 228 ECTs/ 135 Credit hours and takes four years for completion.

The external reviewers Dr. Bikila Teklu and Dr. Berhanu W/Teensaye from Addis Ababa University and Dr. Lemessa Bayissa, Dean of College of Finance Management and Development, ECUS, gave detailed comments and suggestions for further improvement of the draft curriculum. Participants on their part thanked the university for taking the initiative to launch these new and timely programs and forwarded their comments and suggestions on different issues related to the programs.

Dr. Belew Dagnew

Vice Dean of College of Urban Development and Engineering

Dr. Belew Dagnew, Vice Dean of College of Urban Development and Engineering on his part said, " rapid growth of urbanization induced by growing mobility demands for swift transportation system in the country. The rising car fleet in cities has increased congestion, number of accidents and environmental deterioration. So this draft curriculum endeavours to fill this niche by equipping students with relevant transportation management skills, said Dr. belew.

On the workshop the curriculum committees presented the draft curriculum of each program for validation. According to the committees, BSc program in Transport Planning and Engineering has a total of 297 ECTs / 171 Credit house and takes

ትኩረት

አፍሪካ በተለይም ሀገራችን ኢትዮጵያ ከጥቂት ዓመታት በፊት ከኤች. አይ. ቪ. ኤድስ እና ከእርሱ ጋር ተያይዞ በሚከተሉ ተዛማጅ ችግሮች ውጤት አምራች የሆነውን የህብረተሰብ ክፍል በከፍተኛ ሁኔታ እንዳጣች የተለያዩ መረጃዎች ያመለክታሉ። ኤች. አይ. ቪ. ኤድስ ከጤና ችግርነት ባሻገርም የልማት፣ የኢኮኖሚ፣ የማህበረሰብ ችግር በመሆኑ በሀገር ላይ እያደረሰ ያለው ሁለንተናዊ ጫና እጅግ ከፍተኛ ደረጃ ላይ ደርሶ እንደነበረ እሙን ነው። ይህን ሁለንተናዊ ጫናና ኪሳራ ተከትሎም ሁሉም የማህበረሰብ ክፍል ባደረገው ርብርብ የሻይረሱን ስርጭት ለመግታት በተደረገው ጥረት የስርጭቱ መጠኑ የመቀነስ አዝማሚያን አሳይቶ ነበር። ነገር ግን በወቅቱ በተመዘገበው አዎንታዊ ውጤት ምክንያት በተፈጠረው መዘናጋት ምክንያት ስርጭቱ እንደገና በማገርሸት በሀገራችን በአሁኑ ወቅት ወረርሽኝ ከሚባል ደረጃ ላይ ደርሶ ይገኛል። በመሆኑም መላው የማህበረሰብ ክፍል ለጉዳዩ ትኩረት ከሚሰጥበት አስገዳጅ ሁኔታ ላይ በመድረሱ የሻይረሱን ስርጭት ለመግታት በሚደረገው ጥረት የሻይረሱን ስርጭት እና ተዛማጅ ጉዳዮች ላይ ግንዛቤ ለማስጨበጥ ይረዳ ዘንድ በኢትዮጵያ ሲቪል ሰርቪስ ዩኒቨርሲቲ የስርዐተ ፆታና ኤች. አይ. ቪ. ኤድስ ጉዳዮች ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር ወ/ሮ አባይ አክማቸው ጋር ቆይታ አድርገን እንደሚከተለው አቅርበናል። መልካም ንባብ።

ዓ/አ/ሀ/ግ/ዳ:- በመጀመሪያ ለቃለ ምልልሱ ፈቃደኛ በመሆኖ ከልብ እናመሰግናለን።

ወ/ሮ አባይ አክማቸው:- እኔም አመሰግናለሁ።

ዓ/አ/ሀ/ግ/ዳ:- ሀገራችን የኤች. አይ. ቪ. ኤድስ ስርጭትን በመዋጋት ዙርያ መልካም እርምጃ ካሳዩ ጥቂት ሀገራት መካከል አንዷ እንደነበረች ይታወቃል። አሁን የሻይረሱ ስርጭት የተስፋፋበት ምክንያት ምንድን ነው? የሻይረሱ ስርጭት በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ያለው መልክ ምን ይመስላል?

ወ/ሮ አባይ አክማቸው:- ቀደም ሲል የነበረውን የኤች. አይ. ቪ. ኤድስ ሻይረስ ስርጭት ስንመለከት በተለይ በሀገራችን ከፍተኛ ደረጃ ላይ ደርሶ እንደነበር ይታወቃል። በዚህ ወቅት ስርጭቱን ለመቀነስ በተደረገው ያለሰለሰ ጥረትና ርብርብ ስርጭቱ የመቀነስ ሁኔታና መልካም የሚባል ውጤት ተመዝግቦ ነበር ለማለት ይቻላል። ከግለሰብ ጀምሮ መንግስት፣ የሃይማኖት ተቋማት፣ መንግስታዊ ያለሆኑ ተቋማት እንዲሁም ሌሎች አካላት ባደረጉት ርብርብ የስርጭቱ ሁኔታ የቀነሰበት ሁኔታ እንደነበር ይታወቃል። በአሁኑ ወቅት ግን የስርጭቱ

ሁኔታ እየጨመረ ያለበት ሁኔታ ነው ያለው። መረጃዎች እንደሚያሳዩት በሀገራችን በ2017 ስድስት መቶ አስራ ሶስት ቪ. የሚሆኑ ዜጎች ሻይረሱ በደማቸው ውስጥ እንዳለ ተመላክቷል። ከእነዚህ መካከል ደግሞ ስድሳ ሁለት ከመቶ የሚሆኑት ሴቶች ናቸው።

የስርጭቱ መጠንም ከቦታ ቦታ የሚለያይ ሲሆን ከከተማ ከተማ በራሱ ልዩነት እንዳለው መረጃዎቹ ይጠቁማሉ። በሀገራችን በከተማ ያለውን ስርጭት ስንመለከት 2.9 በመቶ ሲሆን በገጠሩ የሀገራችን ክፍል ያለው የስርጭት መጠን ደግሞ 0.4 በመቶ ሆኖ ይገኛል። ከዚህ በመነሳት የስርጭት መጠኑ በከተሞች አካባቢ ከፍተኛ መሆኑን መገንዘብ ይቻላል። በከተሞች ያለውን የስርጭት መጠን በተናጠል በምንመለከትበት ጊዜ ከፍተኛ ስርጭት አለባቸው ተብለው የተለዩት ሶስቱን ለአብነት ብንመለከት ጋንቤላ 4.8 በመቶ፣ አዲስ አበባ 3.4 በመቶ፣ ድሬዳዋ 2.5 በመቶ ነው። በአለም አቀፉ ስታንዳርድ መሰረት የስርጭት መጠኑ ከአንድ በመቶ በላይ መሆኑ ከተረጋገጠ አንድ ሀገር በስርጭት ወረርሽኝ ደረጃ ስር እንደሆነች ያመለክታል። ከዚህ በመነሳት በሀገራችን በአሁኑ ወቅት ያለው የስርጭት መጠን ከአንድ በመቶ በላይ በመሆኑ በወረርሽኝ ደረጃ ስር

እንዳለን ማወቅ ተገቢ ይሆናል።

የከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ያለውን ሁኔታን ስንመለከት ደግሞ ምንም እንኳን በአሁኑ የተደገፈ ማስረጃ ባይኖርም ከፍተኛ ቁጥር ያላቸው ተማሪዎች ለቫይረሱ ተጋላጭ እንደሆኑ ያሳያል። ተማሪዎችም ከቤተሰብ ተለይተው ወደየተቋማቱ በመሄድ እራሳቸውን በራሳቸው መምራት የሚጀምሩበት ጊዜ በመሆኑ በአንዳንዶቹ ዘንድ ከቆሙለት አላማ ውጪና አላስፈላጊ አቅጣጫ በመጓዝ እንዲሁም በየከፍተኛ ትምህርት ተቋማት አቅራቢያ እየተከፈቱ ባሉት የተለያዩ አደንዛዥ ዕፅን ጨምሮ ለአጉል ሱስ የሚያጋልጡ ስፍራዎችን የማዘውተርና ወደአልተፈለገ አቅጣጫ የመጓዝ ሁኔታዎች ይስተዋላሉ። በዚህ ምክንያት ወጣቱ የቫይረሱ ሰለባ እየሆነ ይገኛል። ይህም በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት አካባቢ ያለውን የቫይረሱ ስርጭት አሳሳቢ እንዲሆን አድርጓል።

ዓ/አ/ሀ/ግ/ዳ:- ለኤች አይ ሺ ቫይረስ ይበልጥ ተጋላጭ ናቸው የሚባሉ የህብረተሰብ ክፍሎች እንዲሁ ማን ናቸው?

ወ/ሮ አባይ አክማቸው:- በዚህ ረገድ ሁሉም የህብረተሰብ ክፍል ተጋላጭ ቢሆንም አንዳንድ በስራቸው አጋጣሚ ግን የበለጠ ተጋላጭ የሆኑ የህብረተሰብ ክፍሎች ይኖራሉ። ለአብነት ለመጥቀስ ያህል በወሲብ ንግድ ላይ የተሰማሩ የማህበረሰብ ክፍሎች፣ የህክምና ባለሙያዎች፣ የረጅም ርቀት ተሽከርካሪዎችን የሚያሽከረክሩ ሾፌሮች ከፍተኛ ተጋላጭ ከሆኑት የህብረተሰብ ክፍሎች መካከል ተጠቃሽ ናቸው። በጾታ ረገድ ከተመለከትነው ደግሞ ከወንዶች ይልቅ ሴቶች ከፍተኛ ተጋላጭ ሆነው እናገኛቸዋለን። ከላይ ለመግለጽ እንደተሞከረው ቫይረሱ በደማቸው ከሚገኝባቸው 613 ሺ ዜጎች መካከል 62 በመቶ የሆነውን ክፍል የሚይዙት ሴቶች ናቸው። በዚህ ደረጃ ተጋላጭ እንዲሆኑ ከሚያደርጉት ምክንያቶች ዋና ዋናዎቹ በወንዶችና በሴቶች መካከል ያለው አካላዊ ልዩነት እና በማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ምክንያቶች ከፋፍሎ ማየት ይቻላል። በማህበራዊ ምክንያቶች የሚባሉት እንደ ጠለፋ አስገድዶ መድፈር ያሉት ሲሆኑ ኢኮኖሚያዊ የምንላቸው ምክንያቶች ደግሞ የወሲብ ንግድ ላይ መሰማራት እና የመሳሰሉትን የሚያካትት ነው።

ዓ/አ/ሀ/ግ/ዳ:- ለኤች አይ ሺ ስርጭት ምክንያት ናቸው የሚባሉት ጉዳዮች ምን ምን ናቸው?

ወ/ሮ አባይ አክማቸው:- ለኤች አይ ሺ ስርጭት ምክንያቶች ግልጽና በአለም አቀፍ ደረጃም የታወቁ ናቸው። ዋነኛው የስርጭቱ ምክንያት ጥንቃቄ የጎደለው የወሲብ ግንኙነት ከፍተኛውን ድርሻ ይይዛል። ከእናት ወደልጅ የሚተላለፍ የበሽታው ስርጭት በአሁኑ ጊዜ በተለይ በከተሞች አካባቢ እየቀነሰ የመጣበት ሁኔታ ይስተዋላል። ከሌላ ሰው ደም በሚወሰድበት እና በተለያዩ ምክንያት ያለው የደም ንክኪ ምክንያት የሚተላለፍበት ሁኔታም፤ የሚለገሰው ደም ጤንነቱ ከተረጋገጠ በኋላ የሚሰጥ በመሆኑ በዚህም ረገድ ስርጭቱ እየቀነሰ መምጣቱን መገንዘብ ተችሏል። በአጠቃላይ ሲታይም ጥንቃቄ በጎደለው የወሲብ ግንኙነት ያለው ስርጭት 70 በመቶ የሚሆነውን መጠን የሚሸፍን ሲሆን በደም ንክኪ 20 በመቶ እንዲሁም ከእናት ወደ ልጅ ያለው የስርጭት መጠን 10 በመቶ የሚሆነውን መጠን ይይዛል። ስለታም ነገሮችን በጋራ የመጠቀም ባህል እየቀነሰ በመምጣቱ በዚህ ረገድ ያለው ስርጭት አነስተኛ ነው።

ወ/ሮ አባይ አክማቸው
የስርዐተ ፆታና ኤች.አይ.ሺ ኤድስ ጉዳዮች ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር

ከማንስ ምን ይጠበቃል?

ዓ/አ/ሀ/ግ/ዳ:- ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ እያስከተለው ያለው ጉዳት ቢያብራራልን።

ወ/ሮ አባይ አክማቸው:- ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ እያስከተለው ያለው ጉዳት ፈርጆ ብዙ ነው ለማለት ይቻላል። በግለሰብ ፣ በማህበረሰብ እንዲሁም በሀገር ደረጃ የሚኖረው ጉዳትም በርካታ ነው። በግለሰብ ደረጃ በግለሰቡ ላይ ከሚደርሰው የጤና ጉዳት ባሻገር በግለሰቡ ላይ ስነልቦናዊ፣ ማህበራዊ እና ኢኮኖሚ ጉዳቶችንም ያስከትላል። ከዚህ በተጨማሪም በታማሚው ቤተሰብ ላይም የሚኖረውና የሚፈጠረው ማህበራዊ እና የኢኮኖሚ ጉዳት ከፍተኛ ነው። በማህበረሰብ ደረጃ ስንመለከተውም ኤች አይ ቪ ኤድስ የጤና ብቻ ሳይሆን የማህበራዊ ችግርም ነው። ኤች አይ ቪ ኤድ የልማትም የፖለቲካም ችግር ነው። መረጃዎች እንዲያሳዩት ቫይረሱ በይበልጥ እያጠቃ ያለው የማህበረሰብ ክፍል በወጣትነት የእድሜ ክልል ውስጥ የሚገኘውንና አምራቹን የህብረተሰብ ክፍል ነው። ከዚህ በመነሳት ኤች. አይ. ቪ. ኤድስ የጤና ብቻ ሳይሆን የልማት ችግር ነው ለማለት ይቻላል። የሚያመጣው ችግር እንደሀገርና እንደማህበረሰብ ሲታይ ከፍተኛና ፈርጆ ብዙ ነው። በመንግስት በኩልም የቫይረሱ ስርጭት ለመግታት በሚያደርገው ጥረት በርካታ የህብረተሰቡን ክፍል ማንቀሳቀስና የተለያዩ ግብዓቶችን ማሟላት እንዲሁም ከፍተኛ መጠን ያለው በጀት መመደብን ይጠይቃል። ይህም እንደ ሀገር ለልማት የሚውለውን ሀብት ለበሽታው ስርጭትን ለመከላከል እንዲውል በማስገደዱ ምክንያት በሀገሪቱ ሁለንተናዊ ዕድገት ላይ የሚኖረው ተፅዕኖ የጎላ ነው።

ዓ/አ/ሀ/ግ/ዳ:- የኤች አይ ቪ ኤድስ እያስከተለ ያለው ችግር ለመፍታት ባለድርሻ አካላት እነ ማን ናቸው?

ወ/ሮ አባይ አክማቸው:- ከላይ ለመግለጽ እንደተሞከረው የኤች አይ ቪ ኤድስ ጉዳት ከግለሰብ ጀምሮ እስከ ሀገር ድረስ የሚደርስና ሁሉንም የሚያካልል ዘርፈ ብዙ የሆነ ችግር ነው። በዚህ ምክንያት ሁሉም የማህበረሰብ ክፍል ባለድርሻ አካል እንደሆነ መገንዘብ አስፈላጊ ነው። የኤች አይ ቪ ኤድስን የመከላከል ፖሊሲ እራሱን ብንመለከት ሁለት አይነት መርህ ግብሮችን ያካተተ ነው። የመጀመሪያው የመከላከል መርህ ግብር ሲሆን ይህም አንድ ግለሰብ በቫይረሱ ከመያዙ በፊት እራሱን ከቫይረሱ የሚከላከልበት ሁኔታ ላይ የሚያተኩር ነው። በዚህም ከግለሰብ አንስቶ ቤተሰብ ብሎም ማህበረሰብ በሙሉ ባለድርሻ አካል ይሆናል ማለት ነው። ግለሰቦች ራሳቸውንና ቤተሰቦቻቸውን በመጠበቅ፣ ለሌሎችም አርአያ በመሆን የቫይረሱን ስርጭት የመከላከል ተግባር ላይ በመስራት ቀዳሚው ባለድርሻ አካላት ናቸው ለማለት ይቻላል። በቤተሰብ ደረጃም ወላጆች ለልጆቻቸው አርአያ በመሆንና በግልጽነት በመወያየት ሊወጡት የሚገባ የራሳቸው ድርሻ አላቸው። ከዚያ ባሻገር መንግስት፣ በግል ዘርፍ የተሰማሩ ተቋማትም፣ የመገናኛ ብዙሃን በራሳቸው ግንዛቤን በማስጨበጥ፣ የሃይማኖት ተቋማት መንግስታዊ ያልሆኑ ተቋማት ወዘተ. ባለድርሻ አካላት ናቸው። በአጠቃላይ ስናየው ባለድርሻ አካላት የምንላቸው መላውን የማህበረሰብ ክፍል ፣ ተቋማትንና በውስጣቸው ያሉ የስራ ክፍሎችን በሙሉ የሚያካትት ነው።

ሁለተኛው መርህ ግብር ደግሞ በቫይረሱ በደማቸው ውስጥ ለሚገኙ አካላት ተገቢውን ድጋፍና ክትትል የማድረግ መርህ ግብር ነው። ለዚህ መርህ ግብር ስኬት በተቋማት ደረጃ የሚሰሩ ስራዎች አሉ። በየተቋማቱ የሚገኙ ሰራተኞች በፈቃደኝነት ላይ በተመሰረተ መልካምነት በመነሳት ከቫይረሱ ጋር ለሚኖሩ ሰዎች ከደምወዛቸው ላይ የተወሰነ መጠን በመለገስ የኢኮኖሚ ድጋፍ እና ሌሎች ከስነ ልቦናዊ

ጉዳዮች ጋር የተያያዙ ጉዳዮች ላይ የበኩላቸውን ድጋፍና ክትትል የሚያደርጉ አካላት አሉ። ይህ ድጋፍ በፌዴራልም በክልል ተቋማትም እየተተገበረ ይገኛል። ከዚህ ጋር በተያያዘም ለአንድ የስራ ክፍል ብቻ ስራውን በመተው የሚመጣ ለውጥ እንደማይኖር በመገንዘብ ባለ ድርሻ አካላት ሁሉ ኋላፊነታቸውን በተቀናጀ መልኩ እንዲወጡ መስራት ያስፈልጋል።

ዓ/አ/ህ/ግ/ዳ:- ከመፍትሄዎቹ ጋር ተያዘ ስለ ሶስቱ (3ቱ) ዘጠናዎች (90ዎች) ምንነት ቢገልፁልን።

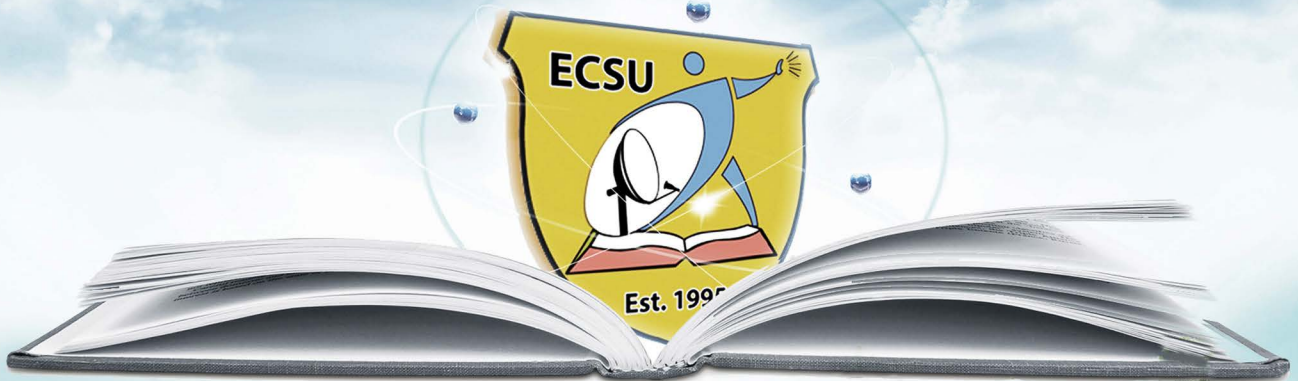
ወ/ሮ አባይ አክማቸው:- ሻይረሱ ከታወቀበት ጊዜ አንስቶ እስከሁኑ ድረስ በአለማችን ላይ ከ39 ሚሊዮን በላይ የሆኑ ሰዎች በሻይረሱ ተይዘው ከዚህ ዓለም በሞት ተለይተዋል። ይህን ተከትሎ ከ2000 እስከ 2015 በነበረው በሚሊኒየም የልማት ግብ ስርጭቱን ለመቀነስ ይሰሩ የነበሩ በርካታ ተገባራት ነበሩ። ሻይረሱ በደማቸው ለሚገኝ የማህበረሰብ ክፍሎችም ድጋፍና ክትትል የማድረግ ሰፋፊ ስራዎች ሲከናወኑም ቆይተዋል። ነገር ግን ችግሩ እስካሁን ድረስ እንዳለ ነው። በ2018 ዓ.ም ላይ 37.9 ሚሊዮን ሰዎች ከሻይረሱ ጋር እንደሚኖሩ መረጃዎች ያሳያሉ። በሁለተኛው የሚሊኒየም የልማት ግብ አማካይነት ከ2016 ስርጭቱን ለመቀነስ በተደረገው ውይይት እስከ 2020 ሶስቱን 90ዎች ለመተግበር የጋራ መግባባት ላይ ተደርሷል። ሀገራችንም የተባበሩት መንግስታት አባል ድርጅት በመሆኗ ለዚህ ስምምነት ተገባራዊነት ትተጋለች። ይህ የሶስቱ ዘጠናዎች መርህ ግብር የመጀመሪያው ዘጠና ከማህበረሰባችን 90 በመቶ የሚሆነው ህዝብ በፈቃደኝነት ላይ የተመሰረተ ምርመራ በማድረግ እራሱን እንዲያውቅ ማድረግ ነው። በሁለተኛ 90 የሚያመለክተው ደግሞ ቀደም ብሎ ከተመረመሩትና ራሳቸውን ካወቁት 90 በመቶ የሆኑት የማህበረሰብ አካላት ሻይረሱ በደማቸው ከተገኝባቸው መካከል 90 በመቶ የሚሆኑት በሰውነት ውስጥ የሻይረሱን መጠን መባዛት ለመቆጣጠር የሚያስችለው መድሀኒት ኤ. አር. ቲ. እንዲጠቀሙ ማስቻል ላይ ያተኮረ ስራ የሚሰራበት ነው። ሶስተኛውና የመጨረሻው 90 የሚያመለክተው ደግሞ ኤ.አር.ቲ መጠቀም ከጀመሩት መካከል 90 በመቶ የሚሆኑት በደማቸው ውስጥ የሚገኘው የሻይረስ የመባዛት መጠን መግታት ነው።

ዓ/አ/ህ/ግ/ዳ:- በመጨረሻ የሚያስተላልፉት መልዕክ ካለ እድሉን ልስጥዎ።

ወ/ሮ አባይ አክማቸው:- ለዩኒቨርሲቲቲው ማህበረሰብ የማስተላለፊው የመጀመሪያው መልዕክት ሁሉም የማህበረሰብ ክፍል ራሱን ከሻይረሱ እንዲጠብቅ ነው። ሌላው ከላይ ለመግለጽ እንደሞከርኩት በሁሉም የፌዴራል እና የክልል ተቋማት የድጋፍና ክትትል መርህግብር እየተተገበረ ይገኛል። በእኛ ዩኒቨርሲቲም አንዳንድ የድጋፍ ስራዎች ለመስራት ተጀምሯል። በተቋማችን ባለፈው አመት የተጀመረ የድጋፍና ክትትል መርህግብር አለ። ይህ መርህ ግብር ከሻይረሱ ጋር አብረው የሚኖሩ የዩኒቨርሲቲያችን ሰራተኞችና ቤተሰቦቻቸው ኢኮኖሚያዊ ድጋፍ ለማድረግ ያለመ መርህ ግብር ነው። በተለይ ኤ አር ቲ መውሰድ የጀመሩ ህሙማን ከፍተኛ የሆነ የኢኮኖሚና ሌሎችም ማህበራዊ ችግሮች ይገጥሟቸዋል። ከችግሮቻቸው ባያወጣም የተወሰነ ድጋፍ ለማድረግ የተጀመረ ስራ አለ። ከህሙማኑ በተጨማሪም ቤተሰቦቻቸውም ለከፍተኛ ጫና የሚዳረጉበት ሁኔታ መኖሩ ግልጽ ነው። ስለዚህ እነዚህን ዜጎች በተቻለ መጠን ሁሉ መርዳት ተገቢ ነው። ይህን ተግባር የበለጠ ለማጠናከር ሁሉም የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ ርብርብ በማድረግ ሻይረሱ በደማቸው ውስጥ የሚገኝ የተቋማችን ሰራተኞች ለነበሩና ወላጆቻቸውን በሻይረሱ ምክንያት ያጡ ልጆች እንዲሁም በአሁኑ ወቅት እርዳታ የሚያስፈልጋቸው ዜጎቻችንን የማገዝ ስራ ላይ እንዲተባበር እጠይቃለሁ።

ዓ/አ/ህ/ግ/ዳ:- ወሮ አባይ አክማቸው ለሰጡን ቃለ ምልልስ ክልብ አመሰግናለሁ።

ወ/ሮ አባይ አክማቸው:- እኔም አመሰግናለሁ።

International and Public Relations Coordination Directorate

Contact Address:

Tel.0116 46 2887, Extension: 253/252/257 , Fax: 0116463016

P.O.Box5648, E-mail: www.lprd@ecsu.edu.et ,

Website: www.ecsu.edu.et, Tweeter: @ECSU tweets ,FM Radio:-100.5MHz

Facebook: Ethiopian Civil Service University

BUILDING CAPACITIES IN PUBLIC
SECTOR SINCE 1995

PRINTED BY

International & Public
Relations Directorate